

บทที่ 3

บริบทของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

3.1 ลักษณะทางกายภาพ

3.1.1 ที่ตั้ง และอาณาเขต

เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอแม่แตง ระยะทางห่างจากอำเภอเมืองไปทางทิศเหนือตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 107 ประมาณ 48 กิโลเมตร เทศบาลมีอาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง

ทิศใต้ ติดต่อกับท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่หอพระ ตำบลแม่แตง

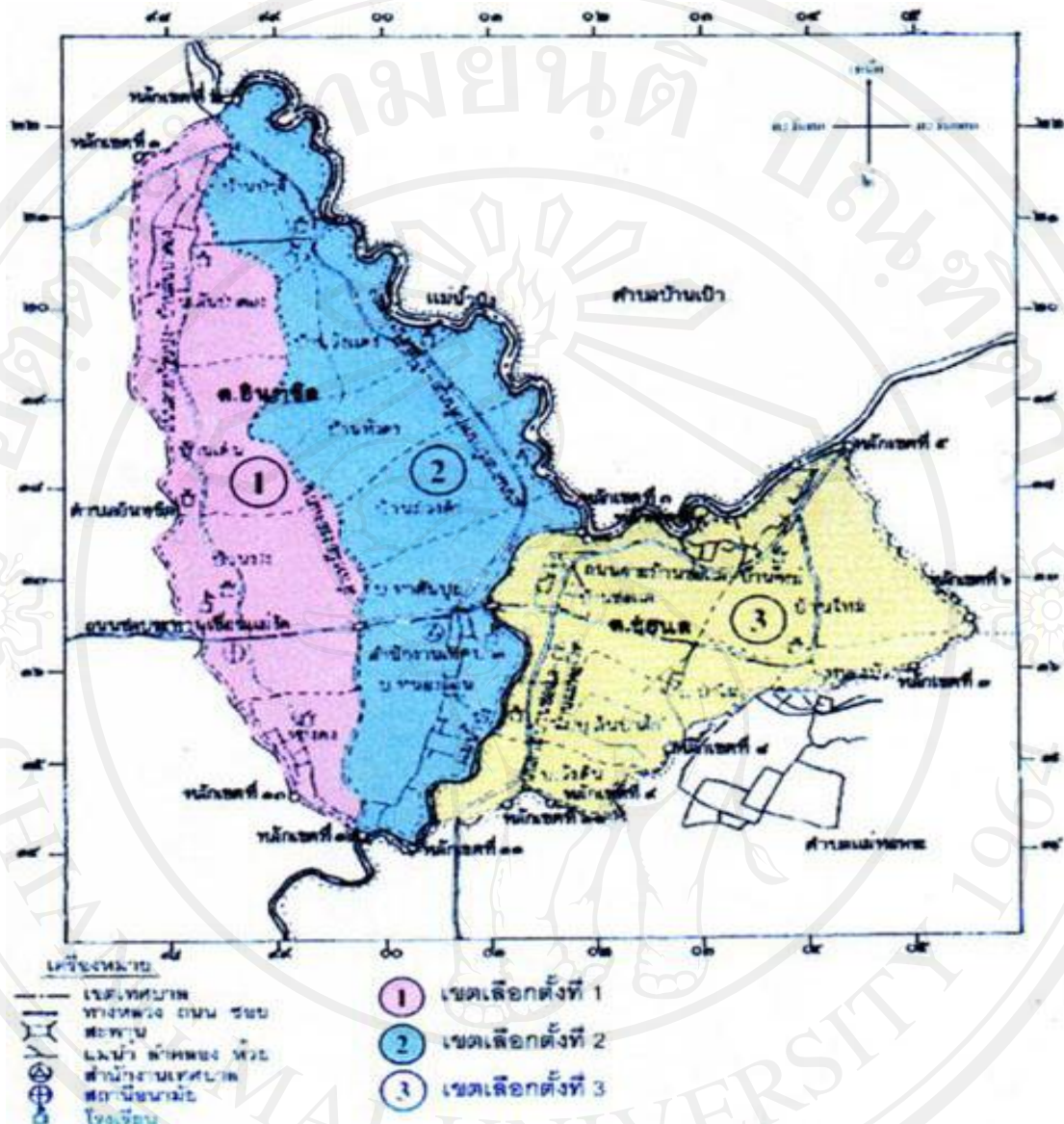
ทิศตะวันออก ติดต่อกับท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่หอพระ และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป้า

ทิศตะวันตก ติดต่อกับท้องที่เทศบาลตำบลอินทิล

เทศบาลมีพื้นที่ในเขตการปกครอง 24 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 2 ตำบล 16 หมู่บ้าน 27 ชุมชน ดังนี้ ตำบลช่อแล ประกอบด้วย 6 หมู่บ้าน 7 ชุมชน และตำบลอินทิล ประกอบด้วย 10 หมู่บ้าน 20 ชุมชน ซึ่งลักษณะสำคัญทางภูมิศาสตร์ของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนานั้นพบว่า มีลำน้ำสำคัญ 2 สาย คือ ลำน้ำปิงและลำน้ำแม่งัดไหลผ่าน ส่งผลให้เกิดการแบ่งพื้นที่ของเทศบาลออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของตำบลอินทิลและตำบลช่อแล สำหรับตำบลอินทิลนั้นมีจำนวนหมู่บ้านเป็นจำนวนถึง 10 หมู่บ้าน จึงต้องมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 เขต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพ 3.1 แผนที่แสดงเขตเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่

3.2 ข้อมูลการจัดทำบริการสาธารณะและสวัสดิการสังคม

เทศบาลจึงมีการแบ่งพื้นที่ในการจัดทำบริการสาธารณะออกเป็น 3 เขต ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมของกรณีศึกษาในประเด็นรูปแบบและกลไกการจัดทำบริการสาธารณะและสวัสดิการสังคม พบว่าสามารถแบ่งเป็นกรณีศึกษาได้เป็น 3 กรณี ตามการแบ่งพื้นที่การเลือกตั้งของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา คือ

กรณีที่ 1 รูปแบบและกลไกการจัดทำบริการสาธารณะและสวัสดิการสังคมของเขตเลือกตั้งที่ 1

กรณีที่ 2 รูปแบบและกลไกการจัดทำบริการสาธารณะและสวัสดิการสังคมของเขต
เลือกตั้งที่ 2

กรณีที่ 3 รูปแบบและกลไกการจัดทำบริการสาธารณะและสวัสดิการสังคมของเขต
เลือกตั้งที่ 3

3.3 ข้อมูลผู้สูงอายุและผู้พิการ

3.3.1 จำนวนผู้สูงอายุและผู้พิการ

โดยแต่ละหมู่บ้านมีจำนวนประชากร จำนวนผู้สูงอายุและจำนวนผู้พิการ ดังตารางที่ 3.1

ตาราง 3.1 การแบ่งเขต หมู่บ้าน และชุมชน และแสดงถึงจำนวนผู้สูงอายุและผู้พิการ ของเทศบาล
เมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่

เขตที่	หมู่บ้าน	ชุมชน	จำนวนผู้สูงอายุ (คน)	จำนวนผู้พิการ (คน)
1	หาดง	ชุมชนหาดง 1	80	24
		ชุมชนหาดง 2		
	บ้านปง	ชุมชนบ้านปง 1	329	63
		ชุมชนบ้านปง 2		
ชุมชนบ้านปง 3				
บ้านเด่น	ชุมชนบ้านเด่น 1	108	15	
	ชุมชนบ้านเด่น 2			
สันป่าตอง	ชุมชนสันป่าตองอินทิล	138	31	
	ชุมชนบ้านหนองรวมใจ			
2	ป่าจี้	ชุมชนป่าจี้ 1	134	22
		ชุมชนป่าจี้ 2		
	วังแดง	ชุมชนวังแดง 1	138	24
ชุมชนวังแดง 2				
	หัวดง	ชุมชนหัวดง	44	7

ตาราง 3.1 (ต่อ)

เขตที่	หมู่บ้าน	ชุมชน	จำนวนผู้สูงอายุ (คน)	จำนวนผู้พิการ (คน)
	ม่วงคำ	ชุมชนม่วงคำ 1 ชุมชนม่วงคำ 2	113	21
	ท่าคันปุย	ชุมชนท่าคันปุย	34	11
3	ช่อแล	ชุมชนบ้านช่อแล	427	60
	สันป่าสัก	ชุมชนสันป่าสัก	118	18
	วังดิน	ชุมชนวังดิน	43	14
	ป่าไผ่	ชุมชนป่าไผ่	70	11
	บ้านใหม่	ชุมชนรวมใจบ้านใหม่ 1 ชุมชนบ้านใหม่รวมใจพัฒนา 2	130	20
	หนองบัว	ชุมชนหนองบัว	67	12
รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 13,239 คน			2,130	384

จากตารางที่ 3.1 จะเห็นได้ว่าในทุกหมู่บ้านมีผู้สูงอายุและผู้พิการอาศัยอยู่ และเมื่อเทียบกับประชากรทั้งหมดคิดเป็นประมาณร้อยละ 19 และมีจำนวนผู้พิการที่ได้รับการจดทะเบียนคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ของเทศบาล ถือเป็นอันดับหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาส่งเสริมในด้านการจัดทำบริการสาธารณะและการจัดทำสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุและผู้พิการในเขตเทศบาล เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการแก่ผู้สูงอายุและผู้พิการในพื้นที่ ซึ่งเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ด้านบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ซึ่งครอบคลุมทั้งการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคติดต่อ การรักษา และการฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจแก่ผู้สูงอายุและผู้พิการในเขตเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา โดยการจัด

1. โครงการคลินิกชุมชน มีการจัดตั้งคลินิกชุมชนเพื่อให้บริการตรวจ วินิจฉัย และรักษาพยาบาลให้แก่ประชาชนที่เจ็บป่วย ทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ นอกจากนั้นยังมี

บริการให้คำปรึกษา แนะนำด้านสุขภาพให้แก่ประชาชนในเขตเทศบาล ให้เกิดความตระหนักและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองและครอบครัวให้ห่างไกลจากโรค เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่าย ทั้งค่ารักษาพยาบาลและค่าเดินทาง

2. โครงการสุขภาพดีเริ่มที่บ้าน (Home Health Care) เป็นการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน ให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุและผู้พิการ รวมทั้งให้คำแนะนำแก่ครอบครัวของผู้สูงอายุและผู้พิการ เพื่อให้ครอบครัวและคนรอบข้างสามารถดูแลสุขภาพและผู้พิการ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีการจัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นและชุดของขวัญบำรุงสุขภาพให้แก่ผู้พิการ โครงการดังกล่าวมีกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ

3. โครงการสนับสนุนกลุ่มอาสาสมัครดูแลสุขภาพผู้พิการ และกลุ่มอาสาสมัครดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ เพื่อนช่วยเพื่อน (อผส.) โดยจะมีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพของผู้พิการและผู้สูงอายุให้แก่กลุ่มอาสาสมัคร จัดกิจกรรมออกเยี่ยมเยียนผู้พิการและผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ โครงการดังกล่าวเป็นการร่วมมือกันระหว่างกองสวัสดิการสังคม กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ของเทศบาล ร่วมกับชมรมผู้สูงอายุ และบ้านธรรมปกรณ์จังหวัดเชียงใหม่

ด้านที่ 2 ด้านการดูแล สงเคราะห์ ผู้ด้อยโอกาส ขาดโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาอาชีพ เพื่อให้ผู้สูงอายุและผู้พิการสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยการจัด

1. โครงการอุดหนุนกลุ่มผู้สูงอายุ โดยจัดสรรงบประมาณอุดหนุนแก่กลุ่มผู้สูงอายุในการพัฒนาอาชีพ จัดกิจกรรม จัดการอบรมฝึกอาชีพ ตามความต้องการของแต่ละกลุ่ม โครงการดังกล่าวมีกองสวัสดิการสังคมของเทศบาลเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ

2. โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชรา เทศบาลจะมีการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่ลงทะเบียนในเขตเทศบาลเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งผู้สูงอายุแต่ละคนจะได้รับเบี้ยยังชีพคนละ 500 บาท โดยเงินดังกล่าวมาจากการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนจากรัฐบาล โครงการดังกล่าวมีกองสวัสดิการสังคมของเทศบาลเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ

3. โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนพิการ เทศบาลจะมีการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้พิการที่ลงทะเบียนในเขตเทศบาลเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งผู้พิการแต่ละคนจะได้รับเบี้ยยังชีพคนละ 500 บาท โดยเงินดังกล่าวมาจากการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนจากรัฐบาล โครงการดังกล่าวมีกองสวัสดิการสังคมของเทศบาลเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ

4. โครงการเสริมสร้างเครือข่ายผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส โดยจัดเวทีประชาคมเพื่อหาแนวทางในการดูแล ช่วยเหลือคนพิการและผู้ด้อยโอกาสในเขตเทศบาล และมีการให้ความรู้แก่ผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการที่ควรได้รับ โครงการดังกล่าวเป็นการร่วมมือกันระหว่างกองสวัสดิการสังคมของเทศบาล ร่วมกับศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดฝน จังหวัดเชียงใหม่

นอกจากโครงการต่างๆ ที่ทางเทศบาลจัดทำให้แก่ผู้สูงอายุและผู้พิการแล้วนั้น ยังมีการจัดกายอุปกรณ์ ได้แก่ รถเข็น รถโยก ไม้เท้า เครื่องช่วยฟัง และอุปกรณ์ส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ ถูวิ่ง ไม้ที่ศูนย์กลางของชุมชนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นที่วัด โรงเรียน และศูนย์ที่ทำการชมรมผู้สูงอายุในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งจะเห็นได้ว่า เทศบาลได้ให้ความสำคัญทั้งในส่วนของประเทศของบริการสาธารณะและสวัสดิการสังคม ตลอดจนยังให้ความสำคัญกับสถานที่หรือจุดในการจัดให้บริการสาธารณะและสวัสดิการสังคม เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกับประชาชนในแต่ละชุมชนแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งรายละเอียดในการจัดทำบริการสาธารณะและสวัสดิการสังคม ในบทถัดไป